

DOSSIER JURISPRUDENTIE TRANSPORT

Ballonvaart; schadevergoeding
S&S 2019/111 en S&S 2021/59
Rechtbank Oost-Brabant
12 september 2018 en 2 september 2020

Papegaaien schrikken zich dood

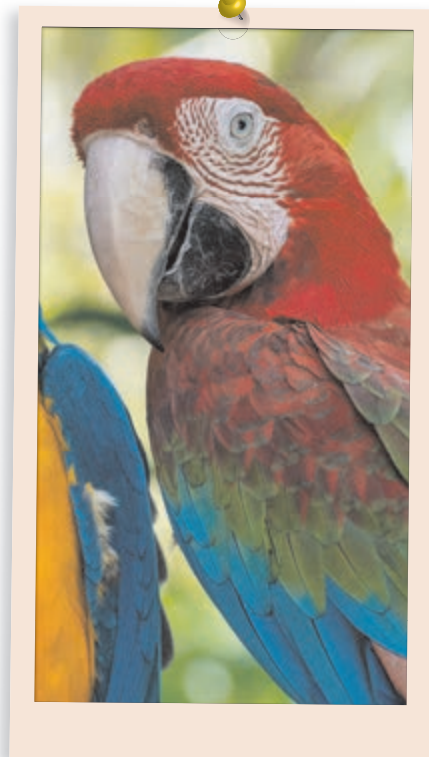
De Dutch Balloon Competition Club organiseert een ballonvaartwedstrijd. De bedoeling is dat de piloten van de luchtballonnen een route afleggen vanaf het vertrekpunt in de gemeente Zundert. Daarbij dienen de deelnemers gemarkeerde zakken zand op aangegeven doelen te laten vallen. Voor vertrek heeft de Dutch Balloon Competition Club een GPS-systeem en een papieren kaart overhandigd waarop zogenoemde PZ-zones staan aangegeven. Dit zijn zones waar niet overheen gevaren mag worden. In een van deze PZ-zones ligt het bedrijf van de papegaaihouder.

Casus

De papegaaihouder wordt op zaterdag 11 maart 2017 opgeschrikt door lawaai. Eenmaal buiten ziet hij de luchtballon 'Phantom of the Opera' over het perceel van zijn buurman varen. Via internet komt de papegaaihouder aan de contactgegevens van de ballonvaarder. De papegaaihouder laat daarbij weten dat drie papegaaien door de schrik vanwege het overvaren van de ballon zijn overleden. De papegaaihouder vordert schadevergoeding van maar liefst 113.000 euro van de ballonvaarder. Dat is de schadevergoeding voor de waarde van de papegaaien, maar ook de misgelopen opbrengst van de nakomelingen van de papegaaien. De verzekeraar van de ballonvaarder wijst de aansprakelijkheid af. De verzekeraar voert daartoe aan dat het oorzakelijk verband tussen het overvaren van de ballon en de dood van de papegaaien niet kan worden aangetoond. Volgens de verzekeraar is evenmin bewezen dat het de 'Phantom of the Opera' was die de schade had veroorzaakt, aangezien er ook nog andere ballonnen in de nabijheid voeren.

Procedure

Eerst stelt de rechtbank vast dat de papegaaien zijn overleden door het overvaren van de luchtballon en dat daarmee een inbreuk is gemaakt op het eigendomsrecht van de papegaaihouder. Deze onrechtmatige daad kan aan de 'Phantom of the Opera' worden toegerekend, omdat het een feit van algemene bekendheid is dat veel dieren schrikken van onverwachte harde geluiden en van voorwerpen die boven hen bewegen. Bovendien voer de luchtballon relatief laag (50 meter), lager dan voorgeschreven in de Gedragscode Ballonvaart. Ook had de ballonvaarder niet de zogenoemde koeienbrander gebruikt, dat is

een stille brander die aan boord is om schrik-effecten bij vee te voorkomen. Tot slot had de ballonvaarder zich ervan bewust moeten zijn dat hij het luchtruim boven de PZ-zone diende te vermijden.

De verzekeraar had in dit kader nog aangevoerd dat de doodsoorzaak van de papegaaien niet was vastgesteld. Volgens de verzekeraar was een postmortaal onderzoek noodzakelijk, hetgeen niet langer mogelijk was omdat de papegaaien inmiddels waren vernietigd. De rechtbank geeft aan geen redenen te hebben om te twijfelen aan de verklaring van de dierenarts van de papegaaihouder. Die komt erop neer dat de papegaaien zijn overleden door een hartstilstand ten gevolge van acute stress. Het had vervolgens op de weg van de verzekeraar van de luchtvaarder gelegen om aan te geven dat het onderzoek van de dierenarts niet voldoende was. Had de verzekeraar dit punt gemaakt, dan was het aan de papegaaihouder geweest om de dode papegaaien, bijvoorbeeld in een diepvries, te bewaren. De rechtbank komt tot de slotsom dat het oorzakelijk verband tussen het overvaren van de luchtballon en het zich dood schrikken van de papegaaien vaststaat. De vraag is vervolgens of het de 'Phantom of the Opera' of een andere luchtballon was die de schade heeft veroorzaakt. In dit kader wordt het verweer gevoerd dat de 'Phantom of the Opera' eruit was gepikt, omdat daarop met grote letters de naam van de ballon was vermeld. Dat verweer wordt niet gevolgd. De 'Phantom of the Opera' is aansprakelijk en moet 55.000 euro betalen voor de zich doodgeschrokken papegaaien.

Exoneratieclausule op terreinbord
S&S 2021/58
Rechtbank Rotterdam, 2 april 2021

Schade aan een vrachtwagen

Over de vraag of terminals zich met succes kunnen beroepen op exoneratieclausules op terreinborden heeft prof. Maarten Claringbould al eerder geschreven (zie *de Beursbengel* nr. 885, oktober 2016). Wat uit de jurisprudentie volgt, is dat de rechter het mogelijk acht dat door middel van een terreinbord een exoneratieclausule wordt aanvaard. De bewoordingen van die clausule moeten worden uitgelegd conform de Haviltex-maatstaf.

Casus

In deze zaak is de chauffeur van Van der Kaa met zijn vrachtwagencombinatie de haventerminal van APM Terminals opgereden om daar te laden. Bij het laden van de container is aan het chassis schade ontstaan ten belope van, jawel, 463 euro. APM weigert kennelijk deze schade te vergoeden en Van der Kaa stelt voor dit bedrag een vordering in. APM verweert zich door te verwijzen naar zijn algemene voorwaarden en de daarin opgenomen exoneratieclausule, vermeld op het bij de ingang van APM Terminals geplaatste bord, waarmee de chauffeur bij het betreden van het terrein namens Van der Kaa zou hebben ingestemd.

Procedure

Rechtbank Rotterdam stelt vast dat van Van der Kaa als professioneel transportbedrijf verondersteld mag worden dat het ermee bekend is dat het voor havenbedrijven gebruikelijk is om te verwijzen naar algemene voorwaarden door middel van het plaatsen van terreinborden. Vereist is wel dat een dergelijke verwijzing duidelijk op het terreinbord staat vermeld. Dat is hier volgens de rechter het geval. De verwijzing is ook voldoende specifiek, zodat APM zijn aansprakelijkheid mag uitsluiten. Van bewuste roekeloosheid is evenmin gebleken, zodat de terminal niet aansprakelijk is voor de schade aan het chassis.

De lijn in de jurisprudentie is dat uitsluiting van aansprakelijkheid op basis van een terreinbord in principe mogelijk is, maar dat de uitsluiting voldoende specifiek moet zijn en de tekst duidelijk, begrijpelijk en bovendien goed leesbaar. Daarbij speelt op de achtergrond ook de aard van de schade een rol.

In dit geval geldt dat 'wie pleit om een koe, legt er één op toe'. De vordering van 463 euro wordt afgewezen.

De hier besproken jurisprudentie is afkomstig uit S&S (Aflevering 5; 2021), Kluwer B.V., Postbus 23 (7400 GA) Deventer.

Mr. V.R. (Vincent) Pool
 De auteur is partner bij Van Traa Advocaten te Rotterdam.